

27 Střídání křížovkových prvků - vpisovaný znak

Základním stavebním kamenem pro sestavení vpisovaného znaku je písmeno (článek 9), které lze zaznamenat v doplňovačkách před více jak sto lety (článek 22). Kolem roku 1953 se začala objevovat slabika (v úlohách se střídaly i slabiky s písmeny). Po založení svazu byl zaveden v roce 1969 „shluk“ (skupina dvou či více písmen). Ve svazo-

vé normě (1980) jsou další znaky (slovo, výraz) a umožněno bylo i střídání znaků. Svazová norma uvádí taxativní výčet možných vpisovaných znaků i které znaky lze střídat. Samozřejmě, že se luštitelé setkávají i se znakem obrázkovým a střídat lze libovolně všechny znaky - viz příklady na této straně.

Mořská ryba žijící v mělčinách nejčastěji na písčitém dně v hloubce 15 až 400 m.

KŘÍŽOVKOVÁ ÚLOHA (1)

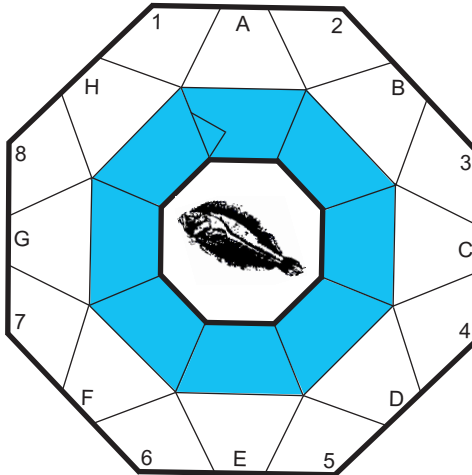
KRUHOVITĚ (tříslavná řetězová křížovka):
1-2. Ozubené kolo s malým počtem zubů. -
2-3. Reklamní agentura. - **3-4.** Domácky Kazimír. - **4-5.** Druh cukrovinky z páleného cukru. - **5-6.** Vůdkyně Amazonek. - **6-7.** Slunečník. - **7-8.** Druh střešní krytiny. - **8-1.** Okrasná dřevina.

PAPRSKOVITĚ KE STŘEDU (střídavá doplňovačka - střídání písmen se slovy): **A.** Stékání. - **B.** Vikuňa. - **C.** Vrstva zvětralých hornin. - **D.** Beduín. - **E.** Druh palmy. - **F.** Potřeštěnec. - **G.** Sídlo v Rakousku. - **H.** Indický hudební útvar.

VÝČET POUŽITÝCH SLOV (legenda pro jednotlivá políčka, abecedně): Papoušek; předložka; pojem duše u starých Egyptanů; polský fejetonista (Jan, 1838 až 1886); nářečně „hle“; pranice; umělecká drobnost; dětský pozdrav; anglicky „pero“; vraník; hrdina;

číslovka; lotyšský šachový exmistr světa; vokalizovaná předložka.

Pomůcka: 5-6. Melanippa.

Řešení: kruhovitě - Pastorek, reklamka, Kazek, kamele, Melanippa, paraple, katalpa, kampaalka.

Nitkožábry mlž

(čtvrtá písmena vpisovaných výrazů)

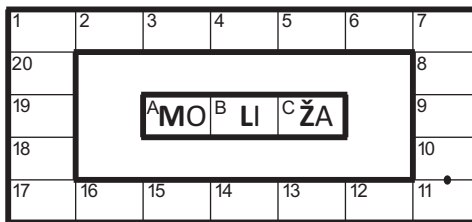
STŘÍDAVÁ (PĚTIPÍSMENNÁ)

DOPLŇOVAČKA (2)

PAPRSKOVITĚ ZE STŘEDU: **B1.** Český zpěvák a dirigent (Jiří). - **A2.** Zbarvení na modro. - **C3.** České město proslavené chmelem. - **B4.** Vysokohorská borovice. - **C5.** Šosatý kabát. - **B6.** Tropická popínavá rostlina. - **A7.** Urát. - **A8.** Přejechy přes řeku. - **C9.** Malá žába. - **A10.** Slitina mědi a zinku. - **B11.** Lososovitá ryba. - **C12.** Plod dubu. - **B13.** Společenský tanec bývalé NDR. - **A14.** Heslo. - **B15.** Jednotka hmotnosti mnoha zemí. - **A16.**

Přítok Rýna. - **A17.** Idol. - **A18.** Společenský pes. - **C19.** Školačka. - **C20.** Vězení.

Pomůcka: B1. Linha.

Řešení: Linha, modří, žatec, limba, žaket, liána, hřebenatka australská, motto, libra, Mohan, modla, mops, žacka, žalář.

Pílařova veršovaná kniha pro děti (1947)

STŘÍDAVÁ KŘÍŽOVKA (3)

Střídání dvoupísmenných shluků se slovy (šachovnicovitě)

VODOROVNĚ: **A.** Pod pravým úhlem; sídlo v Kamerunu. - **B.** Obyvatelé Vietnamu; působící pohyb. - **C.** Postava z opery Postilion z Lonjumeau (A. A. Charles). - **D.** Černá boxová telecí kůže; v esperantu „trám“. - **E.** Pták podobný koroptvi; přehledný soupis.

SVISLE: **1.** Pažba; řídce „osina“. - **2.** Král; prů-

tokový ohřívач vody. - **3.** Tajenka. - **4.** Zastarale „mahagon“; zastarale „útrata“. - **5.** Souvisící s lénem; plod rybízu.

VODOROVNĚ (legenda pro jednotlivá slova):

A1. Knižní předložka. - **A5.** Textilní rostlina. - **B2.** Velbloudí kříženec. - **B4.** Způsob lovu zvěře. - **C3.** Švestkový modravý nádech. - **D2.** Pohřební hostina. - **D4.** Citoslovce označující zvuk dechových nástrojů, zvláště trubky. - **E1.** Ženské jméno. - **E5.** Bochánek.

Pomůcka: A. Malen. - D. Trabo.

Poezie Jana Aldy z roku 1941

STŘÍDAVÁ POLODOKRESLOVKA

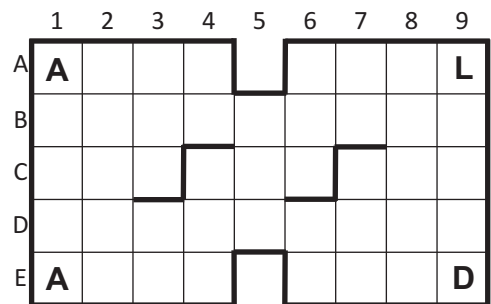
se skrytou tajenkou (4)

Střídání písmen s dvou- a třípísmennými shluky.

VODOROVNĚ: **A.** Rumunský národní park; římský pahorek. - **B.** Plavecký styl; elementární fibrila celulózy v buňce; jasně fialový; malý ret. - **C.** Slovensky „jílovité“; plodiště; bořená. - **D.** Mužské jméno; Afričan; klidně; černá klisna. - **E.** Samopal; tabletky k sterilování pitné vody.

SVISLE: **1.** Duben; papoušek. - **2.** Polibek; omotat. - **3.** Předasijské kmene; pardubická obchodní firma. - **4.** Letoviště na Azurovém pobřeží; občas líhat. - **5.** Odborně ťuhýk. - **6.** Močál; domácky Eduarda. - **7.** Řezací nástroj; potvrzenka o zaplacení. - **8.** Mučení; koryši. - **9.** Zastarale „lék“; vnuknutí.

Pomůcka: A. Apuseni. - E. Katakid. - 3. ZUOM. - 5. Lanius.

Řešení: Svisle - apríl, ara; pusa, ovinout; Semité, ZUOM; Nice, líhvat; Lanius; kaliště, Edka; pila, boleta; tortura, raci; lík, nápad - Vitr (prostřední písmena třípísmenných shluků).

Účastník finále MS 1954 v kopané ve Švýcarsku

PÍSMENNÁ ČTYŘSMĚRKA (každý směr má dva zápisy) (4)

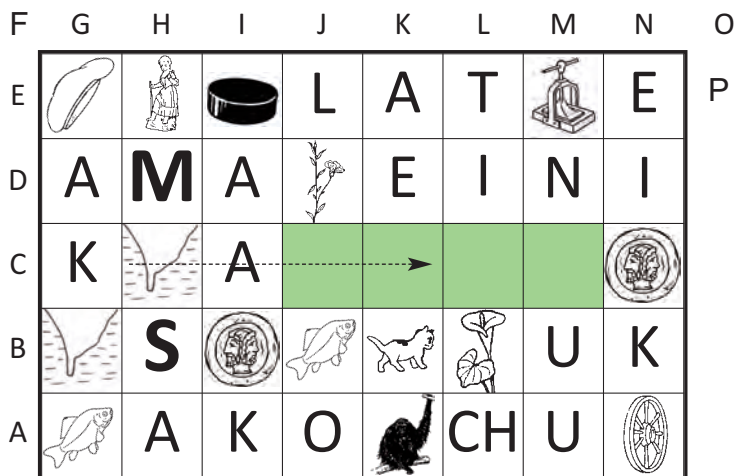
Za písmeno je považován i obrázkový znak

VÝSKRTÁVANÉ VÝRAZY:

- C.** Keř pěstovaný pro kapary. - E. Kovová ozdoba (zastarale).
- A.** Jelení mládě; hora Nízkých Tater; ryba. - D. Sladkovodní del-fín. - E. Seznam.
- H.** Část kabátu.
- G.** Krůpěj; zábavní podnik. - N. Pokojová rostlina.
- F.** České sídlo proslavené křenem.
- G.** Český architekt (Jan); řídce „rozsoška“. - I. Kus uhlí.
- M.** Stupeň terénu.
- L.** Ženské jméno. - P. Mořské šelmy.

Řešení: 1: Kapara; pukla. - 2: Kolouch, Chopok, kalín; lista. - 3: Kapsa. - 4: Kapka, kabareť, kolokasie. - 5: Malín. - 6: Kotěra, rasoska; uhel. - 7: Terasa. - 8: Alena; kalani - Rahn.

V úlohách 1 a 3 se střídají slovy písmena, respektive dvoupísmenné shluky. V úloze 4 zastupuje písmeno „obrázkový znak“. Obrázkový znak použil autor i v pdf 6/2 - tuto úlohu lze označit i jako střídavou (střídání písmen s obrázkovým znakem), protože umístění obou znaků je systematické.

Samozřejmě, že lze střídat libovolně znaky - třeba i slabiky s písmeny („šikovný“ autor se pak vyhne jednopísmenným slabikám) ap.